

Политика за закрила на детето

Фондация "Ресурсен център Билитис"

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ определя минималните общи стандарти за защита на децата, които Фондация „Ресурсен център Билитис“ прилага в своята работа, заедно със съответните процедури и механизми.

Политиката е одобрена и подписана от Съвета на фондацията и е в съответствие с правата на детето, заложи в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство. Тя се отнася за всички членове на съвета, за всички служители и доброволци на фондацията.

Основната цел на политиката за защита на децата е да предпази децата от всякакъв вид малтретиране или злоупотреба. Децата и младежите се нуждаят от подкрепа и сигурност, защита от последиците на бедността, злоупотребата, изолацията и насилието. Отделни деца могат да бъдат изложени на риск от конкретни форми на малтретиране от страна на възрастни и други деца, в случай на природни бедствия и непредвидени инциденти.

Тази политика е приета на 25 март 2019 г. от управителния съвет и е разпространена сред служителите на фондацията. Тя ще бъде актуализирана ежегодно, ако промени в националното законодателство или международните стандарти за защита на децата налагат такива изменения.

Определения в Политиката за защита на децата на Фондация Ресурсен Център Билитис

Основни форми на малтретиране, при оценката на които ключови термини са умишленост на действието, тежест на нараняването, липса на действие:

- *физическо малтретиране* – всяко умишлено нанасяне на вреда на детето от родител или настойник;
- *сексуално малтретиране* – използване на дете или младеж за сексуално удовлетворение;
- *неглижиране* – хронична неспособност на родител или настойник да задоволи основните нужди на детето;
- *психологическо малтретиране* – включва неглижиране, неспособност на родител или настойник да предостави необходимата подкрепа, внимание и обич на детето; психологическо малтретиране, като хронични модели на поведение, например унижение, обиди, подигравки на детето.

Общи определения:

- *Физическо нараняване*: Може да включва удряне, разтърсване, хвърляне, отравяне, изгаряне, удавяне, удушаване или всяко друго физическо нараняване на дете, включително манипулиране на симптомите или умишлено влошаване на здравето на детето.
- *Неглижиране*: продължително неспазване на основните физически/психологически нужди на детето, което може да доведе до сериозни увреждания на здравето или развитието на детето, като например не осигуряване на достатъчно храна, подслон и облекло, както и неглижиране и безотговорност към основните емоционални нужди на детето.
- *Емоционална небрежност: небрежност към емоциите*: негативно отношение към емоциите на детето или емоционално измъчване на детето, което влияе на неговото развитие. Включва също така показването на децата, че са безполезни, нелюбими и негодни, че съществуват само заради нуждите на друг човек; или когато към тях се поставят погрешни очаквания. Освен това включва често умишлено плашене, експлоатация или развращаване на децата.
- *Сексуално малтретиране*: включва принуждаване или подмамване на детето да участва в сексуални дейности, независимо дали детето е наясно или не с това, което се случва. Тези действия могат да включват физически контакт, включително проникване или други неподходящи действия. Те могат да включват и участието на деца в гледане или производство на порнография, или насърчаването им да проявяват неподходящо поведение.

Съгласно допълнителната разпоредба към правилата за прилагане на Закона за закрила на детето в българското законодателство /параграф 1/:

- „*Насилие*“ над дете е всяко действие на физическо, психическо и сексуално малтретиране, неглижиране, търговска или друга експлоатация, което води до действителна или потенциална вреда за здравето, живота, развитието или достойнството на детето и може да се случи в семейството, училището и социалната среда.

- „Физическо насилие“ е причиняването на телесна повреда, включително причиняването на болка или страдание, без да последва здравно увреждане.
- „Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат неблагоприятно въздействие върху психичното здраве и развитието на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплахи, дискриминация, отхвърляне или други форми на негативно отношение, както и неспособността на родителя, настойника или лицето, което се грижи за детето, да осигури подходяща и подкрепяща среда.
- „Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално удовлетворение.
- „Неглижиране“ е неспособността на родителя, настойника или лицето, което се грижи за детето, да осигури развитието на детето в следните области: здраве, образование, емоционално развитие, хранене, осигуряване на дом и безопасност, когато са в състояние да го направят.

СТАНДАРТИ ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА

Основните принципи, които съответстват на стандартите, са пряко свързани с правата на децата и са в съответствие с българското и международното законодателство. Те отразяват минималните изисквания и механизми, които трябва да бъдат обхванати във Фондацията Ресурсен Център Билитис, за да се гарантира ефективната защита на децата от малтретиране.

Стандарт 1

Разработен писмен документ с политика за осигуряване на защита на децата:

- 1.1. Написан кратко и отразяващ разбирането на фондацията за малтретиране и насилие над деца;
- 1.2. Одобрен от Съвета на попечителите;
- 1.3. Засяга всички дейности на организацията.

Стандарт 2

Прилагане на политиката за защита на децата:

- 2.1. Има ясни правила, описващи стъпките, които трябва да се предприемат, когато има опасения относно защитата на дете.
- 2.2. Всички служители са запознати с правилата за защита на децата и правилата са достъпни за всички – деца, родители, консултанти, доброволци.
- 2.3. В фондацията има конкретно лице, което е пряко отговорно за прилагането на правилата за защита на децата.
- 2.4. Има процедура за обработка на инциденти, разглеждане на жалби и сигнализиране на съответните органи.
- 2.5. Има насоки за спазване на поверителността на споделената информация.

Стандарт 3

Предотвратяване на насилието срещу деца:

- 3.1. При подбора на персонал, доброволци и консултанти се прилага специална методология и оценка на пригодността за работа с деца.
- 3.2. Всеки нов служител предоставя съответните документи, изисквани от закона и/или надлежно поискани от работодателя, включително препоръки.
- 3.3. Служител, който не прилага стандартите, правилата и процедурите за защита на децата, приети от организацията, и не спазва правилата и етичния кодекс на Билитис, подлежи на дисциплинарни мерки съгласно трудовото законодателство.
- 3.4. Чрез своите проекти и програми Билитис насърчава приемането на механизми за мониторинг и защита, както и изисквания за спазване на Политиката за защита на децата. Защитата на децата е

важен компонент в оценката на риска във всички програми и проекти на Билитис. Оценка на риска се извършва за всички програми, проекти и дейности. Стратегии за намаляване на риска ще бъдат разработени и ще бъдат включени в проектирането, изпълнението и оценката на програмите, проектите и дейностите, в които участват или са засегнати деца.

- 3.5. Всяко обучение, предоставяно от фондацията, свързано с работа с деца и млади хора, включва темата за защита на децата от злоупотреба и насилие.

Стандарт 4

Обучение за осигуряване на защита на децата:

- 4.1. Всички служители, доброволци, консултанти и други партньори на Билитис преминават инструктаж и/или обучение за защита на децата по време на въвеждането, което им позволява да разберат необходимостта от защита на децата и да се запознаят с системата за предупреждение.
- 4.2. Лицата, отговорни за набирането на нови служители, получават насоки за методи за безопасно набиране.
- 4.3. Лицето, отговорно за прилагането на Политиката за защита на децата в организацията, се обучава ежегодно от специалист/консултант.
- 4.4. Децата получават съвети и подкрепа за това как да се защитят чрез специално подготвени учебни материали, съставени на достъпен и разбираем език.

Стандарт 5

Осигуряване на равни права на защита на децата, независимо от техния пол, възраст, етническа принадлежност и религия:

- 5.1. Обучението и процедурите за защита на децата помагат на служителите да идентифицират рисковете, на които са изложени някои деца поради тяхната етническа принадлежност и/или раса, възраст, пол, религия, култура, увреждане.
- 5.2. В Етичния кодекс на фондацията е ясно посочено, че всеки е отговорен за взаимно уважение, толерантност и недискриминация.

Стандарт 6

Прилагане и мониторинг:

- 6.1. Има писмени документи, които описват процедурите и механизмите за прилагане на Политиката за защита на децата.
- 6.2. Всички сигнали и случаи на насилие срещу деца се документират и подлежат на мониторинг и контрол.
- 6.3. Има механизми за обратна връзка относно спазването на политиката за защита на децата чрез отчетните документи за всяка програма.
- 6.4. Политиките и процедурите за защита на децата се преразглеждат на всеки три години и, ако е необходимо, се актуализират.

Стандарт 7

Работа с партньори и бенефициенти при прилагането на стандартите

- 7.1. Съществува установена комуникация с партньорите и бенефициентите по въпросите на защитата на децата, чрез която се обменят информация и опит и се разработват качествени и последователни подходи към защитата на децата.
- 7.2. Партньорите и бенефициентите са запознати със съществуващата политика за защита на децата и съпътстващите я процедури.
- 7.3. Политиките и механизмите за защита на децата са елемент от споразуменията между партньорите и бенефициентите.

ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

1. Административният директор и законен представител на фондацията ще наблюдава прилагането на тази политика.
2. В случай на загриженост и/или установяване на насилие над деца, комуникацията се осъществява чрез лицето, което е пряко отговорно за политиката за защита на децата във фондацията, назначено от съпредседателя (**Приложение 1**)
3. Всяка информация, свързана с насилие, трябва да бъде документирана съгласно формуляр (**Приложение 2**), така че всички случаи да бъдат регистрирани. Тази информация е поверителна и се пази в тайна. Поверителността се нарушава само ако това е в най-добрия интерес на детето. Когато има потвърдени случаи на малтретиране на деца, трябва да се уведоми службата за закрила на детето/полицията.
4. Изясняването на политиките и процедурите е част от процеса на въвеждане на нови служители и членове на управителния съвет, доброволци или сътрудници. Всички служители са длъжни да подпишат декларация (**Приложение 3**), в която заявяват, че са се запознали с политиката и я приемат. Служителите, които нарушават политиките, носят отговорност съгласно разпоредбите на трудовото законодателство.
5. Билитис мотивира и насърчава всички бенефициенти и партньори в програмите и проектите на фондацията да прилагат политики за защита на децата и да спазват изискванията и стандартите на европейското и българското законодателство за защита правата на децата (**Приложение 4**).
6. Организирането на дейности, в които участват деца, включително транспортирането на деца, е в съответствие с изискванията на българското законодателство.
7. Политиката се наблюдава и оценява, за да се гарантира сигурността и правилното ѝ прилагане. Това включва подкрепа за обучение, обсъждане на случаи и получаване на обратна връзка от партньори и бенефициенти, както и официален доклад веднъж годишно от лицето, отговорно за нейното прилагане, определено от съпредседателя на Ресурсния център „Билитис“.
8. Веднъж годишно се организира обучение за всички служители по основни концепции за защита на децата, както и по процедурите за тяхното прилагане в организацията.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЕМАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА ДЕЦА В РИСК

При получаване на сигнал /лично, чрез писмо, и-мейл или телефонно обаждане/:

1. Ако е за дете в риск, заявителят се консултира как да оформи и подаде сигнала към Отдел за закрила на детето /ОЗД/ по местоживееене на детето /към полиция за безпризорно дете/.
 - съветва се да подаде сигнала с копие до Билитис, за да има по-голяма вероятност да му се отговори, а Билитис да има възможност да съдейства на процеса.
2. ако гражданин иска консултиране/информиране чрез Център за обществена подкрепа, то се насочва към консултант на ЦОП;
 - в ЦОП има координати на всички ОЗД и РПУ в страната за информиране и насочване на гражданите към тях.

КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ КЪМ ДЕЦА

Кодексът за поведение е сбор от правила, отнасящи се до подходящото и правилно поведение по отношение на осигуряването на закрила на децата. Те се отнасят и до защитата на възрастни от неверни обвинения в неподходящо поведение или злоупотреба/насилие. Този етикет се отнася за служители, доброволци, членове на Управителния съвет, бенефициенти и спонсори, както и за всички посетители/гости в рамките на проектите на организацията.

- Служителите на Билитис не трябва да остават сами през нощта с едно или повече деца или непълнолетни лица, нито в жилища за служители, нито в помещения, свързани с проекти, нито в каквито и да било други места.
- Служителите на Билитис не трябва да наемат непълнолетни лица като домашни помощници, нито да приютяват непълнолетни лица в домовете си. Непълнолетен се определя всяко лице на възраст под 18 години.
- Служителите на Билитис не трябва да гаят, държат, целуват, прегръщат или докосват непълнолетни по начин, който е неподходящ или неприемлив въз основа на културната среда. За да се избегнат недоразумения, се препоръчва да се поиска разрешение, преди да се хване ръката им.
- Когато е възможно и осъществимо, трябва да се спазва правилото за „присъствие на двама възрастни“, при което двама или повече възрастни наблюдават всички дейности, в които участват непълнолетни и деца. Освен това, те трябва да присъстват постоянно на място. Ако това не е възможно, персоналът на Билитис има право да потърси алтернативни решения, като например членове на общността по време на посещенията на децата.

Служителите на Билитис трябва да имат предвид, че могат да се сблъскат със случаи, в които децата могат да се опитат да получат „специално внимание“ поради конкретни обстоятелства и злоупотреби, които са преживели. Възрастният винаги е отговорен, дори когато детето проявява съблазнително поведение. Възрастните трябва да избягват ситуации, в които могат да бъдат поставени в неудобно или уязвимо положение.

- Неподходящото поведение спрямо деца води до дисциплинарни мерки.
- Служителите на Билитис трябва да вземат предвид начина, по който се възприемат чрез езика, дейностите и отношенията си с децата.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЯ И ВИДЕОМАТЕРИАЛИ

При използването на визуални материали, ръководният принцип на Билитис Resource Center е да се зачита достойнството при изобразяването на деца, семейства и общности. Политиката относно визуалните изображения на фондацията е част от Политиката за защита на децата.

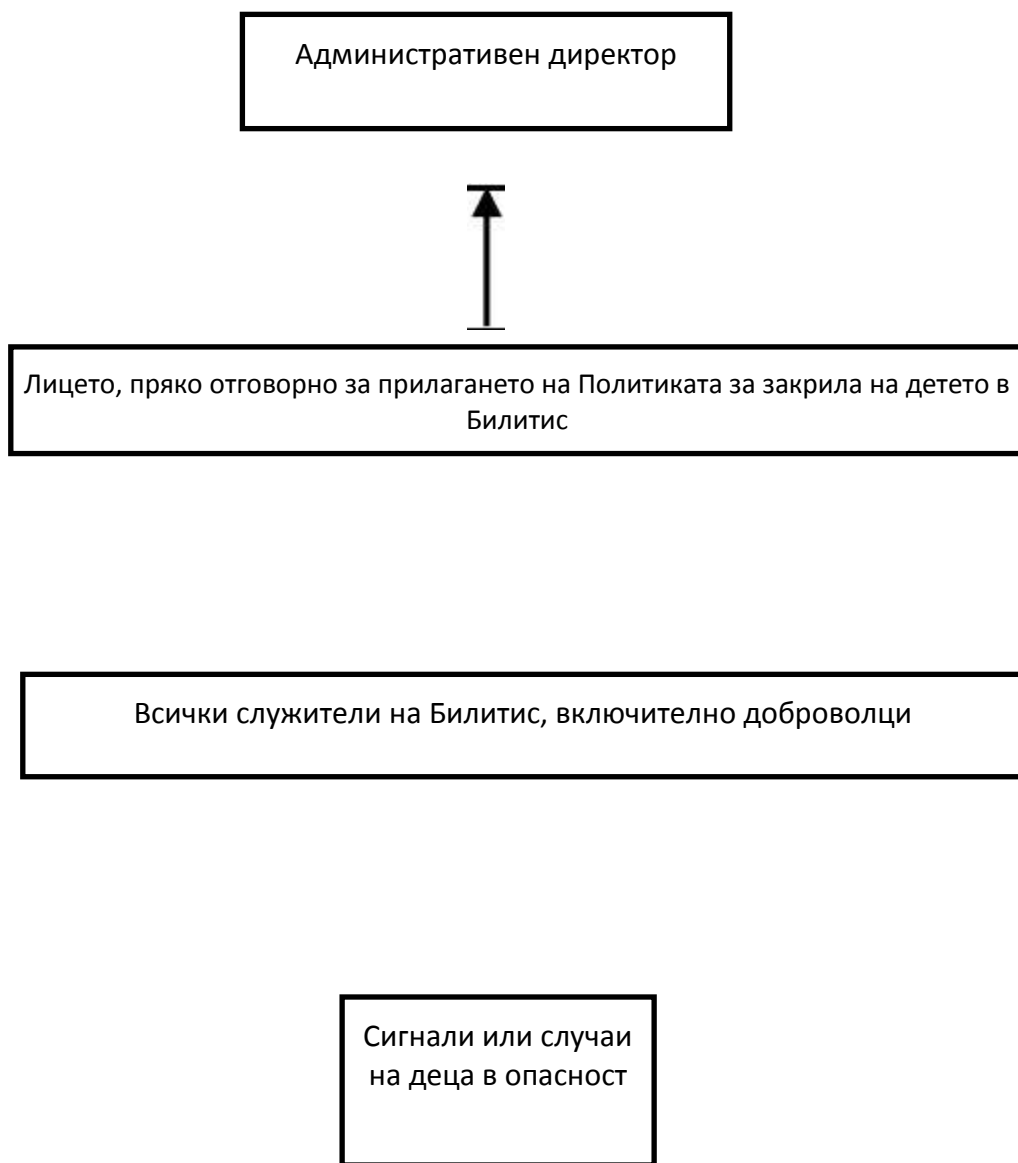
1. Изображения на деца се използват само с разрешение (подписана декларация) от родител/настойник **(Приложение 5)**.
2. Разрешение за заснемане на снимки или видеоматериали се иска за всеки отделен случай и в декларацията за съгласие се посочва ясно за какви цели ще бъдат използвани изображенията. Съгласие за заснемане и използване на снимки се иска от родителите и лицата с родителска отговорност или директно от децата/младежите, когато са на подходяща възраст. (Приложимо за деца на възраст 14 години съгласно член 11, параграф 3 от СРА).
3. Изображенията от фотобанки се използват с позоваване на източника на фото или видеоматериала.
4. Спазват се стандартите за стил и приличие, съответстващи на ценностите на Билитис и на хората, които подкрепят организацията.
5. Фондация Ресурсен Център Билитис не носи отговорност, ако снимките на уебсайта, профилите в социалните мрежи или снимките в прессъобщенията се използват от медиите и трети страни по начин, който не съответства на фактите.
6. При снимане или заснемане на деца, с които фондацията работи (и има разрешение от техните родители/настойници), медиите/фотографите подписват декларация, с която се съгласяват да използват видеото/изображението достоверно и само за конкретния случай /Приложение 6/.
7. При снимане или заснемане на деца от сиропиталища или други видове социални услуги се спазват разпоредбите на Закона за закрила на детето. /с задължителна писмена декларация от органа за закрила, който прилага мярката. "(чл. 11, алинея 2).

Политиката за закрила на детето е приета от Съвета на попечителите на Фондация „Билитис“.

Отговорен за надзора на нейното изпълнение, е Пол Найденов, Административен директор.

Приложение 1

Процедура за изразяване на загриженост и/или докладване на установено насилие срещу дете

Приложение 2

Формуляр за подаване на сигнал и/или докладване на установен случай на насилие над дете

Име и имейл на лицето, подаващо сигнала:

Функция/позиция в Билитис:

Връзка с детето /ако има такава/:

Име на детето:

Възраст и дата на раждане:

С кого живее детето?:

Адрес/място на пребиваване (и телефонен номер ако има такъв):

.....
.....

Този сигнал основава ли се на опасения на лицето, което го подава, или на опасения на друго лице?

Подробности:

Кратко обяснение за причините за загрижеността: включително дати и час на инцидентите:

.....

Направени наблюдения: физически признаци, поведенчески признаци, косвени признаци?

.....
.....

Някой разговарял ли е с детето? Ако да, какво е казал/а?:

.....

Има ли предполагаем извършител на злоупотребата? Ако да – подробности:

.....
.....

Проведена ли е консултация с външни агенции/специалисти и/или други лица? Подробности (име на лицето, име на организацията, дата и място):

.....
.....

Фондация Ресурсен център Билитис
Младост 2, бл.243, вх.А, ап.17, 1799 София
тел.: +359 888 243 666, e-mail bilitis@bilitis.org, www.bilitis.org

Подпис:

Дата:

Приложение 3

Декларация за запознаване с Политиката за защита на децата на Фондация „Билитис Ресурсен център“

От,

служител в Фондация „Ресурсен център Билитис“, длъжност

С настоящото декларирам,

че съм запознат/а с Политиката за защита на децата на Ресурсен център „Билитис“ и приемам да спазвам изискванията, насоките и процедурите на Политиката.

Подпис:

/име, подпис/

Дата:

Приложение 4

Декларация

**от партньор/бенефициент по проект/програма/събитие на Фондация
Ресурсен Център Билитис, в което участват деца**

Аз, долуподписаният,

Представител на (организация),

С настоящото декларирам, че:

В нашата съвместна работа с Фондация Ресурсен Център Билитис, както и в обичайната дейност на организацията, която представлявам, се спазват изискванията и нормите за защита на правата на детето, определени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство.

Подписано от:

/име, подпис/

Дата:

Приложение 5

Декларация

за съгласие за използване на видеоматериал и/или фотографско изображение на дете

Аз, долуподписаният,
представител на (участник в проект),

С настоящото декларирам, че:

Участвам във филма/снимката, изобразяваща проекта/ите

.....

по моя собствена воля, реализиран от „.....”

в рамките на програмата „.....”

на Фондация Ресурсен Център Билитис, който може да бъде показвани/излъчван и използван от Билитис и

.....

за търговски, вътрешни или други цели от Билитис и

С настоящото давам съгласието си снимките, видео и аудио материалите, заснети по време на създаването на филма/снимките, да бъдат използвани за целите на Билитис и за търговски, вътрешни и други цели.

Подписано от:

/име, подпис/

Дата:

Приложение 6

Декларация

**от представител на медиите/фотограф при отразяване на деца и семейства
по време на събития, организирани от Ресурсен център „Билитис“**

Аз, долуподписаният,

Представител на (медии, фотограф)

С настоящото декларирам, че:

Ще използвам материалите /видео, фотографии/ единствено и само за целите на организираното събитие, в съответствие с българското и международното законодателство за защита на децата.

Подписано от:

/име, подпис/

Дата: